

Указание за разпознаване на възрастовите групи при Благородния елен (Приложение 1)

Едногодишни - рогачи (шилари) и кошути

В тази група се включват едногодишните елени от двата пола. От средата на лятото рогачите са вече с рога, които в повечето случаи са с формата на шила. Тялото на едногодишните рогачи все още е много по-дребно от тялото на старите животни. Вратът е тънък, а тялото цилиндрично. Линията на гърба е права и е успоредна на земята. Разстоянието от долната част на гръдния кош до земята е по-голямо от височината на самия гръден кош (фиг. 1). Рогата имат различна дължина, обикновено 20-25 см, а при най-силните екземпляри и до 50-55 см. Макар и рядко шиларите могат да имат и къси шипчета или да са удебелени на върха. През лятото шиларите се отделят и се движат сами. Излизат на открито и се наблюдават лесно. През есента се присъединяват към кошутите.

Коремът на женските едногодишни телета е прибран. Движат се все още с майките си. Значително са по-дремни от тях (фиг. 1). Поведението им е игриво и са непредпазливи.

Млади рогачи - от 2 до 4 години

В тази възрастова група са включени рогачите навършили две, три и четири години. Те носят вече вторите, третите и четвъртите си рога. Младите рогачи се познават лесно. Тялото им е удължено и е цилиндрично, тъй като все още не са натрупали достатъчно маса в областта на гръдния кош и холката. Височината на гръдния кош е колкото видимата част до земята под него. Вратът, макар и значително наедрял е все още тънък и при спокоен ход и леко прибягване елените държат високо вдигната главата си. Линията на гърба е все още права, но холката вече започва да се очертава. След третата година в зимната козина при рогачите се появява и гривата. Муцуната изглежда дълга, тъй като височината на главата е все още по-малка от дължината ѝ (фиг. 1).

Младите елени се различават от шиларите и по-големината и формата на рогата си. Почти винаги те са с очни и средни шипове, и имат разклонения и на върха. Дължината на рогата е над 40 см при вторите и над 70-80 см при третите и четвъртите рога. Дължината на рогата зависи от трофейните заложби на отделното животно и не може да бъде никакъв ориентир за възрастта, но по формата на рогата и по броя и дължината на разклоненията сигурно могат да се разпознаят едногодишните (шиларите) от младите елени (2-4 годишните).

Средновъзрастни рогачи - от 5 до 8 години, включително

При тази възрастова група растежът на тялото е завършил. Елените са силни и жизнени. Те вече участват в размножаването-влизат в единоборства на сватбовищата и изместват от тях вече застарелите и отслабнали рогачи или формират собствени сватбовищата.

Средновъзрастните елени имат масивен врат и мощна грива. При придвижване главата е все още високо вдигната. Линията на гърба е вече начупена. В областта на холката има натрупана много маса. Гръдният кош е масивен и височината му е по-голяма от разстоянието до земята. Това създава впечатление, че краката са по-къси (фиг. 1). През зимата и пролетта по време на растежа на рогата те се движат на групи по няколко

елена, приблизително на еднаква възраст. Не се присъединяват към стадата на кошутите и приплодите и това може да бъде ориентир за определяне на възрастта им.

Зрели рогащи - 9 и повече години

Тази възрастова група включва трофейно зрелите животни. Това са рогащите в разцвет на силите си, особено в долните граници на възрастовата група. Те сватбуват активно и събират много кошути. Ревът им обикновено е дълбок и дрезгав. Живеят поединично. Познават се сравнително лесно. Имат мощно тяло с масивен гръден кош и много маса в холката. Вратът им е дебел и го държат наведен така, че продължава линията на гърба. Коремът е прибран и е много по-високо от долния край на гърдите. Тялото е много мощно в предната си част, където е съсредоточена по-голямата част от масата, поради което видимо центъра на тежестта на тялото е изместен по-напред в сравнение със средновъзрастните и с младите елени. Гърбът е силно начупен. Височината в задната му част е по-малка от височината в холката (фиг. 1).

Поведението на зрелите рогащи е особено характерно. Те са много предпазливи. Излизат по тъмно на местата за подхранване и по откритите площи. Всички други елени се оттеглят още преди появата им на хранилките. Това е достатъчен ориентир, че ще се появи рогащ, който е трофейно зрял.

Млади, нераждали кошути- 1- 2 годишни

Тази група включва нераждалите кошути навършили 1 и 2 години.

Коремът на нераждалите кошути е прибран. Тялото е стройно, цилиндрично. Вратът им е тънък, а главата - високо вдигната. Когато се ослушват ушите са насочени напред. По едрината на тялото си все още не са достигнали по-старите кошути (фиг. 1). Движат се с майките си и все още са непредпазливи.

Млади, раждали кошути - 2 - 3 годишни

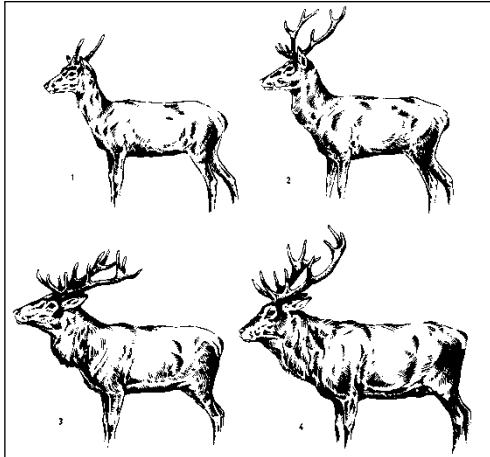
Този група включва кошутите, от които над 80 % раждат за първи път, а останалите - за втори. Те са все още млади и неопитни майки, поради което още от лятото се събират в малки групи до 5-6 животни, заедно с телетата си. Много често в тези групи има и една или няколко по-стари и опитни кошути, които предвождат стадото.

Младите 2-3 годишни кошути имат по-прибран корем и по-нежна и пропорционална глава в сравнение със старите кошути. Младите кошути държат ушите си напред и нагоре и непрекъснато ги въртят, ослушвайки се в различни посоки (фиг. 1). Черепът все още не е завършил растежа си, поради което ушите са близо.

Кошути на 4 и повече години. Тази възрастова група включва не само най-опитните кошути, но и най-добрите майки. Те имат ясно очертан и изпъкнал, провиснал корем, дълга и сякаш по-тънка шия и силно удължена муцуна. Колкото кошутата е по-стара, толкова по-назад лягат ушите ѝ, а при наблюдение отпред или отзад те стоят значително отдалечени едно от друго за разлика от на младите животни (фиг. 1).

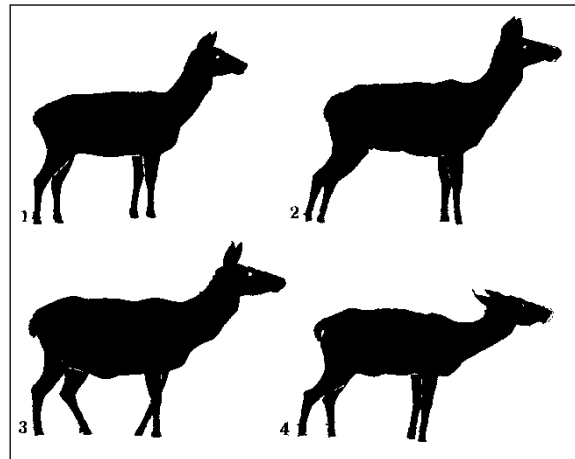
Фиг. 1 Възрастови групи при Благородния елен

РОГАЧИ

1. ШИЛАР
2. МЛАД ЕЛЕН
3. СРЕДНОВЪЗРАСТЕН
4. ЗРЯЛ

КОШУТИ

1. НЕРАЖДАЛА
2. МЛАДА
3. ВЪЗРАСТНА
4. ПРЕСТАРЯЛА